

# Selmeczbányai Hetilap

SELMECZBÁNYA ÉS VIDÉKÉNEK VEGETES TARTALMÚ KÖZLÖNYE.

Kiadó tulajdonos és felelős szerkesztő:

**SZENTGYÖRGYI EDE.**

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Rózsa-utca 61./III. sz. a. hová a lap szellemi közleményei és az anyagi rész is ezimzendő.

Előfizetési ára:

Egy évre . . . . . 4 frt.  
Fél évre . . . . . 2 „  
Negyedévre . . . . . 1 „  
Egyes szám ára 10 kr.  
Egyes számok kaphatók a kiadóhivatalban és Joerges A. özv. és fia könyvkereskedésében.

Hivatalos, magán és nyílt-téri hirdetések megállapított díj-szabásunk szerint számíttatnak és minden általunk közölt hirdetésre felvilágosítás ingyen adatik.

Megjelen minden vasárnap.

## Tisztelt előfizetőinkhez.

Felkérjük mindazon tisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetésük lejárt, hogy azt megújítani sziveskedjenek, mert ellen esetben a lap további küldését kénytelenek leszünk beszüntetni.

## A kiadóhivatal.

## Vállalkozzunk!

Egy hét múlva telik le a felsőrónai vendéglő és az új kaszinó részvényei jegyzésének határideje. Még egy hetünk van tehát annak megfontolására, hogy akarjuk-e e két üdvös vállalat létesítését.

Gondoljuk meg még egyszer, azután cselekedjünk.

Érdemes. Mert a felsőrónai vendéglő alapját képezheti a nyaraló-telepnek, az új kaszinó kiindulási pontja lehet különböző elemekből álló társadalmunk összeforrasztásának.

Hallomás szerint az első vállalatnak Krausz Kálmán főkapitányunk odaadó buzgólkodása folytán már annyi a részvényese, hogy az egyszólván biztosítva van; de a közös kaszinó irányában polgárságunk egy részéről, különösen kereskedők, iparosok, tehát állandó selmeczi lakosok részéről oly közönyt tapasztalhatunk, mely nagyon kérdésessé teszi a terv megvalósulását.

Ez okból hozzá szölok e kérdéshez még egyszer. Annál is inkább teszem ezt, mert szeretném, ha példám által városunkban, egy oly sok intelligenciával bíró városban az az irányzat jutna tulsulyra, hogy ilyen közérdekű kérdésekben minél többen minél többször nyilvánítanak ki véleményüket. Nem azért vannak újságaink, hogy azokban csak a szerkesztők mondják el nézetüket.\* A négyesem közötti vagy gyűléseken történő megbeszéléseknek is kétségtelenül megvan a maguk fontossága, de mégis mennyivel hatásosabb ennél a nyilvános véleménycsere. Eleink 50 év előtt kivívták a sajtószabadságot, éljünk is vele!

## Az emberi arc- és emberi szemről.

— A „Selmeczbányai Hetilap“ eredeti tárczája. —

Nem rég olvastam e lapokban *Laikus* tollából az emberi arcról írt tárczát, mely igen alkalmas arra, hogy az embert gondolkozóba ejtse, s elméjében egész sorozatát költse a gondolatoknak, ötleteknek és következtetéseknek, s arra indítsa, hogy embertársai arcát megfigyelés tárgyává, tanulmánynyá tegye.

Hogy e tárcza tárgyául ugyanazt választottam, mit *Laikus*, abból ne következtesse a nyájas olvasó, hogy ismételné szándékozom azt, a mit már más megírt; az sem célom, hogy tudományos értekezést tartsak; ily vakmerőségre nem vetemedem. Csak azt akarom elmondani, mire az élet, a tapasztalat tanított, s hogy e tárgyban nézetaim némileg eltérnek *Laikus* véleményétől, az igen természetes, mert mindent e világban, még a lélek rejtelmét, a kedély titkait is más-más nézőpontból lehet megítélni, s lehet, hogy valamennyien csalódunk.

Az emberi arc már ősi időktől kezdve képezi tanulmány tárgyát, s mindig megvolt az igekezet, az arc alkataból, idomából, az arczizmok játékáról az illető egyén jellemére, pillanatnyi gondolatára következtetni. Hogy a régi görögök e téren messzire vitték, leginkább bizonyítják ránk maradt hírneves szobraik, melyek híven visszatükrözik azt, mit a művész általuk kifejezésre akart juttatni. Tévedne az, ki azt mondaná, hogy e szobrok csupán az érzéki indulatokat, a test érzéseit fejezik ki. Nézzük például a Laokoon csoportot.

Hogy nem tesszük, ennek a következménye azután, hogy a nagy közönség körében mindenféle balvélemények terjednek el, melyek nyilvánosan nem hangoztattatván s így meg sem ezáfoltatván, a legszebb tervet is megsemmisíthetik.

Ilyen az új kaszinóra vonatkozólag az, hogy a telket, a mostani városi faraktár helyét nem kaphatjuk meg. De ha az csakugyan így lesz, akkor az egész ügy is el van ejtve. Mert tudjuk, hogy Sobó Jenő tanácsos ur minden tervezésének az az alapfeltétele, hogy a város ama telket odaadja és odaadhatja. Csak azon a helyen és csak a mostani kedvező körülmények között építközhetünk olesón. Mint én magam, azt hiszem a többi részvényaláíró sem tekinti aláírását kötelezőnek arra az esetre, ha a kaszinó felépítése más helyen tervezetnék. Az előzmények után azok is, kik felhívtak bennünket a részvények jegyzésére, olyan kétségnélküligen találták a hely kérdését, hogy nem is tartották szükségesnek annak külön kiemelését. Ebben a tekintetben tehát senkinek sem lehet jogos aggálya. A kockázat tehát most legfőleg az, hogy, ha a tervből nem lesz semmi, az alakulási 50 krnyi díjból elveszthetünk néhány krajezárt, a mit még az is, a ki 10 részvényt jegyez, nem igen fog megérezni.

Más kérdés, hogy a részvényekbe befektetett tőkénk meg fogja-e hozni a maga kamatját? Azt hiszem, hogy igen. A szerény 5 százalékos az épület azon a helyen meghozhatja, feltéve mindig, hogy az egész selmeczi, kaszinókat látogató társaság ott fog gyülekezni. Lesznek ott rendez kaszinó-asztaltársaságok, kaszinó asztalok, nyári összefüvetek a kertben, a földszinten egyéb egyesületek gyűlései, melyek mind biztosítják a vendéglős évi jövedelmét. Ha tekintetbe vesszük, hogy mennyi bért ígérnek egyesek a felsőrónai vendéglőért, mennyit fizet a városi vigadó bérlejtje, az új kaszinó korezmárosától minden esetre jelentékeny összeget várhatunk. Ehhez járul a kaszinó bére, a polg. dal- és zenekör lakáspénze, a mi összesen bizonyosan kiadja a 30,000 frtos épületnek 5 százalékos jövedelmét.

A mondottakból világos, hogy az épület jövedelmezőségével szoros összefügg a mostani két kaszinó

Aki jól megnézi, tanulmányozza e remek csoportot, az látni fogja, hogy nem csak a testi fájdalom jut itt kifejezésre, de a lelki is.

Ha az a görög szobrász pusztán csak a fizikai szenvedést akarta volna alakítani, akkor bizonyára a réműlet, az iszony torzító vonásait sokkal nagyobb mérvben juttatta volna érvényre a kígyókkal küzködő apa és két fia arcán, mint a hogy tényleg látjuk. De a művész még a testi kint is eszményítette, s a mellett, hogy a körülfonó kígyók gyilkos hurkaiból való szabadulni vágyás erőfeszítése, ez erőlködés hasztalanságának kétségbeesett bizonyossága, a fokozódó testi fájdalom kifejezése utólérhetlen művészettel van szemléltetendő téve, ott látjuk Laokoon ég felé fordult arcán azon keserű lelki fájdalmat, melyet az ilioni nép elvakultsága, jól sejtett közeli romlása, pusztulása miatt érez; mintegy vádoló szemrehányással tekint föl az istenek felé, miért hogy éppen azt ölik meg ily kegyetlenül, ki népét meg akarja óvni a végveszedelemtől, s nem azt a kétszínű, áruló görögöt, ki csalán törbe csalja a trójai hősokeket. S a két fiu hogy tekint apja felé, gyermeki bizalommal még most is az apától várva a szabadítást.

Vagy nézzük a Niobe csoportot!

Csak a testi fájdalom van-e ott kifejezve? Nem látjuk-e Nioba arcán az Istenek kegyelenségén elkeseredett, örjítő anyai fájdalmat gyermekeinek szörnyű pusztulásán?

Vagy tekintsük a haragvó, büszkeségében sértett Herét (Junót) a mint elhagyja az Olympot. Nem tisztán a lelki állapot van-e híven visszatükrözve arcán?

tagjainak részvétele, evvel meg az új kaszinó szervezete. Mikor tehát még csak az épületről beszélünk, már megvitatás tárgyává kell tennünk ezen új szervezetet is.

A polg. társaskör alakulásának egyik főoka az volt, hogy a régi kaszinó helyisége szűknek bizonyult az összes tagok befogadására. Az új kaszinó helyiségei 450 □ m. területűekre vannak tervezve, míg a két régi együtvéve csak 300. Ha tekintetbe vesszük azt, hogy sok polgárunk van, ki most mindkét kaszinónak tagja, bátran úgy számíthatunk, hogy az új kaszinóban minden egyes tagra még egyszer oly nagy tér fog jutni, mint az eddigiekben. Hasonló lesz az arány az eddigi kaszinók négy és az új kaszinó 5 játékszobája között, melyek azonkívül még azon előnyvel is fognak bírni, hogy a jobb ismerős tagok külön szobákban csoportosulhatnak. A tért illetőleg tehát az új épület létesítése által nyernének az az eddigi kaszinók összes tagjai.

Nem ily egyszerű a tagsági díj kérdésének megoldása. Ha az új kaszinóban az összes tagok havi díja 50 kr-ra szállítatnék le, alig volnának fedezhető a költségek; havi 80 kr. pedig a tagok egy részének sok. Felmerült tehát az eszme, hogy teljesen egyenlő jogosítás mellett különböző legyen a tagsági díj. Első hallomásra magam is fennakadtam ezen. De fontolóra vévén azt, hogy ezen szervezettel a két kaszinó egyesülésének egyik legfőbb akadályát el volna hártva, bele nyugodtam. Bele nyugodtam annál inkább, mert megdöntöttem azt, hogy a régi kaszinóban sem fizetünk eddig egyforma tagsági díjat, pedig mind ugyanazon jogokat gyakoroltuk. Heinecz Hugó igen t. barátom meg fog bocsátani, ha itt név szerint hozom őt szóba. Midőn t. i. ő is meg én is havi 80 kr-ra járultunk az egyesület költségeihez, akkor én legalább is ötször oly nagy tagsági díjat fizettem, mint ő, s következőképpen közgyűlések alkalmával az én szavatomnak ötször annyit kellett volna számítani, mint az övének. Ezen okoknál fogva elfogadom a különböző tagsági díjak elvét. A kivitel módja talán az lehetne, hogy az illető tag maga jelentené a választmányak, hogy milyen tagsági díjat akar fizetni.

S e szobrokon a szem nem szerepel; sima golyó van a szem helyén; de nem azért, mert a régi görög szobrász nem ismerte a szem varázsát, nem tudta, hogy a szem a lélek tükré, mivel nem tudott semmit a lélek érzelmeiről, és csak a test érzéseivel törődött: jól ismerte az antik görög művész is a szem utánozhatlan kifejezési képességét, s éppen azért, mert jól tudta, hogy a szem sugárzó fényével, majd nem bűvös hatása kifejezésével a hideg márványból utánozni nem lehet, sima golyót illesztett a szem helyébe, igekeztetve a szem kifejezését is az arc vonásai által visszatükrözni, a műértő szemlélő képzetére bizván a szem teljes életelevenségével oda gondolni. Vagy azt gondolja valaki talán, hogy az a kimélyített kör és szemcsillag az újabb szobrokon csak megközelítőleg is ábrázolja az emberi szemet?!

Épen azon oknál fogva, hogy az emberi arc és szemkifejezés ősi időktől olyan rejtett írás, melynek megfejtésén fárad boldog-boldogtalan, sok ember, kinek érdekében van benső világát elrejtetni, oly kifejezésre szoktatja arcát, mely kifejezés igen gyakran merő ellentétben van gondolataival, érzelmével. Hogy ez nem lehetetlenség, példa rá a színészek. Sőt alig van talán ember, ki bizonyos körülmények között ne igekeztetné arcával éppen az ellenkezőjét mutatni annak, a mit érez; ezt sokszor már a társadalmi udvariasság is megkívánja.

Nem szabad tehát minden arczmozdulatnak lényeges jelentőséget tulajdonítanunk, de csalatkozni akkor is, ha első tekintetre valamely arczról következtetést vonnánk a lélekre, a jellemre.





Vivmány. Az új menetrendet mindnyájan ismerjük, hátrányait, ha utazunk, vagy levelezünk, érezni fogjuk, de azért adjunk hálát a gondatlan viselesnek, hogy mamelukok lehetünk.  
 Új egyesület. A magyar anyavizsgálók egyesületének helybeli tagjai fiók egyesületet alakítanak, melynek csak nős urak lehetnek a tagjai.  
 Új villák. Szilavetzky bátyánk Vihnyén a fürdővendéglőben újonnan új villakat szerzett be, ajánljuk közönségünk figyelmébe.  
 Nagy esemény. Etelközben most már olyan nagy és kísérteties a eső, hogy a lakók már most e miatt nem tudnak aludni, kérnek egy — két új nőt.  
 Jó hír. Akadémiánknak műgyetemmel való kibővítéséigényében eljárásunkat a miniszter azt felelte, hogy az ügyet tanulmány tárgyává teszi, ha elkészül, vagy utóda, majd megüzeni.

**Színház és művészet.**  
 Színügyi bizottságunk elhatározta, hogy rozoga színházunkat a mai kor igényeinek megfelelő köpőládakkal fogja bebútorozni.  
 Konezrt. A tegnapi este sikerült koncert bizonyosága annak, hogy tánc nélkül nem lehet deficit.

**Irod — és ivod — alom.**  
 Schenk dr. legújabb megjelent könyvét a leánygymnasiumban segédkönyvvül fogják használni.  
 Zóna sör. Az az igazi zóna sör, mely szegényekben szoda könyvet gyöngyöz. Nálunk ilyen is kapható. Hol? A szódás — sörgyárban.

**Törvényszék.**  
 A kecske. Egy szegény asszony, hogy gyerkeinek kenyeret adhasson, a piacra hozza egyetlen vagyonát, öreg kecskéjét. Sirva árulja, alig meri kimalni. Jön a helypénzesdő kéri a öt krajczárt. Nincs, honnan vegye, hisz ha volna nem árulná a kecskét. De nincs pardon, helypénz nélkül arulni nem szabad, a kecskét és az asszonyt beviszik a rendőrségrez.

**Vadászat.**  
 A vadászat megkedveltetése czéljából városunkban vadkereskedő czég nyílik meg.

**Szerkesztői üzenet.**  
 Politikusnak Budapest. Negyszerű és kitünő vezérézikkét megkaptuk, kellő rövidítésekkel és bővítésekkel közöljük. Üdvözlét.  
 Menyecske. A nemek megállapításánál nagy szerepet játszik az újbor és a holdjárása. Levélben többet.  
 T. gazdasszony. A madzag spárgát is fel lehet prészivel tálalni, de csak a mézes hetekben.

**Apró hirdetés.**  
 Eladó egy nyaraló részvény, a melyre fizetni kell Csibék költségére kibérelhető egy volt csillagvizsgáló tibus Titkárnak ajánlkozik egy ügyes süketnéma.  
 Időjelzés: Szervác, Pongrácz, Bonifác. Drukkojj szegény hazám!

Felelőtlen szerkesztő: Hirmondó.

### NYILT-TÉR.\*

Bucsú szó.

Iglóra leendő távozásom alkalmával miután számos jóbarátaim és ismerőseimtől egyenként búcsút nem vehetek, ez úton mondom Isten hozzádol, azon kérelemmel, miszerint becses emlékköben engem meg-lartani sziveskedjenek

Bodnár János.

\* E rovat alatt közlöttékért nem felelős a Szerk

### H I R D E T É S E K .



### Előzetes üzleti jelentés!!

Bátor vagyok a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy a volt Kneszko-féle arany-műves üzletihelyiséget (Deák-utca) bérbbe vettem és ott egy új

### ● ● arany-, ezüst-mives ● ● ékszerész- és órás-üzletet

rendeztem be, melyet már e napokban fogok megnyitni.

Hosszu éveken át kifejtett itteni munkás-ságom és az arany-ezüst-mives mesterség terén tett fáradozásaimra hivatkozva mély tiszttel kérem a mélyen tisztelt közönség nagyrabecsült támogatását és pártfogását.

Alázatos kérelemem ismétlésével maradok

kiváló tisztelettel

**Novák József,**

ékszerész.



## Szklenó-fürdő!!

Tisztelettel köztudomásra hozom, hogy az általam bérelt

### szklenófürdői vendéglőben

képes vagyok, úgy jó konyha, mint kitünő minőségű sör, természetes jó bor és kávéházi italok valamint pontos kiszolgálás által a legnagyobb igényeknek is megfelelhetni.

A megnyilt fürdőevad alatt a vendéglő épületében levő szobák is olcsó napi ár mellett rendelkezésre álland t vendégeimnek és teljes napi ellátást, beleértve a szobát, reggelit, étlap szerinti ebédet és vacsorát, kiszolgálást 1 frt 50 kr. tól 2 frt napi ár mellett nyujtok az elő utó évadban.

A midőn még kijelentem, hogy úgy mint eddig is főtörekvésem leend t. vendégeim teljes megelégedését kiérdemelhetni, egyuttal kérem nagyrabecsült pártfogását s ezzel maradok

kitünő tisztelettel  
**BOCK JÁNOS,**  
 vendéglős.



### A nő ruha szabászatban

mérték vételekben, rajzok készítésében, a kelmék mikénti felhasználásában valamint a női fehérmű szabászatban és fiu gyermek ruhákban teljes és biztos oktatást ad pár havi itt tartózkodása alatt

### Klein Bernáth nőruha szabász.

### Díjjak utólagosaa fogadtatnak el

Tandij

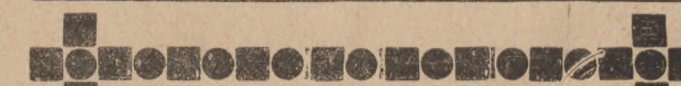
14 napra tanítványok lakásán egy óra hossza:	
5 tanítvány részére egyenként . . . . .	3 ft
4 " " " " " " " " " " " " " " " "	5 "
3 " " " " " " " " " " " " " " " "	7 "
2 " " " " " " " " " " " " " " " "	9 "
1 " " " " " " " " " " " " " " " "	12 "

Ugyszintén vidéki hölgyek oktatását is elvállalja a fenti díjtételekért.

Azon hölgyek, kik már is a szabászatban előismertekkel bírnak, ebbeli képzettségüket a legujabb angol gyorsmódszer szerint 6 óra alatt tökéletesíthetik. Az oktatás óránként 50 kr.

Bővebb értesítés nyerhető:

**Singer Ignác**  
 üzletében (a terasszon).



### Szives tudomásul.

Bátor vagyok a mélyen tisztelt közönség becses tudomására hozni, hogy az immáron parkirozott Pachertáro-téren egy

### kioszkt

építtettem, melyben mindig frissen készült, különféle sütemények, fagy-lalt, kávé, csokoládé, jegeskávé, szodavíz, gazósz stb. fog kiszolgáltatni.

Alázatosan kérem tehát, a n. é. közönséget, hogy ezen újabb a t. közönség kényelmére és érdekében kez-delt vállalatomat nagyra becsült párt-fogásába venni kegyeskednék és tá-maszkodva három évi az itteni piaczon kifejtett működéseme, bátorkodom a mélyen tisztelt közönség jóakarátát kérni.

Végül megjegyzem, hogy az ezüst-utca 14. sz. a. (a Margótsy-féle gyógy-szertár mögött) lévő czukrász üzle-temet tovább is folytatom.

Mégegyszer kérve a tömeges pár-tolást maradok

Kitünő tisztelettel  
**Tuschl Gusztáv**  
 czukrász.

Gyár: Alsó Hámor, Bars megye.  
 Gyári főraktár: BUDAPEST, Andrassy-ut 29. (I. em.)  
 Raktár: BÉCS, I. Seilergasse 1. szám.

## A „SZANDRIK” ezüstárú-gyár,

mely az 1752-ben Selmezbányán alapított Geramb J. J. unio tulajdona,  
 saját vagy adott rajzok szerint előállit:

**mindennemű ezüstárút,** és  
 mint asztaldiszeket, gyümölcstartókat (jardiniéres-készleteket), zsirandolo-  
 kat, gyertyatartókat, serlegeket,  
 dísz-emléktárgyakat és versenydíjakat,  
 mindennemű evő-készletet gazdag választékban,  
 pipere-tárgyakat. stb. stb.

# Dukász Gyula

üveg- porcellán-, lámpa-, tükör- és képraktára  
**Selmezbánya.**

Tisztelettel ajánlom a n. é. közönség becses figyelmébe a terasszon lévő ujonnan berendezett dús raktáromat, mely áll; porcellán és fajancez asztali-, kávé- és thea készletből; fekete kávé (mokka) szervizekből; szines és kristály, festett és véselt, sörös, boros és likörös készletekből; a legujabb gyártmányu asztali, függő, salon, irodai és üzleti lámpákból; aranyozott és diófa rámas tükörök és képekből; ablak függöny ráma-kból; hajlítot faszékekből, vas mosdó-asztalokból, toilette- és thea asztalokból; porcellán, majolika és terakotta vázák és figurákból, tömérd ek igen szép nippesekből; továbbá china-ezüst diszmű-árúk és evőeszközökből; mindennemű optikai kristály szemüvegek, ezvikkerek, lorgnettek és minden hozzá tartozó kellekekből — a legnagyobb választékban és különféle árakban.

Teljes tisztelettel

## DUKÁSZ GYULA.